

# تفسیر حارث

خلاصه کاملی از تفاسیر المیزان، جامع، صافی، جوامع الجامع و بیش  
از یکصد کتاب روایی معتبر و برگزیده‌ای از تفاسیر مجمع البیان،  
نمونه، نور، کاشف، رها، امام حسن عسکری علیه السلام، تسنیم و...  
همراه با فتاوی و جمع بندی آنها

جلد اول

میری، علی اصغر، ۱۳۵۲ -  
تفسیر عترة: خلاصه کاملی از تفاسیر المیزان، جامع صافی و جوامع الجامع و بیش از صد کتاب  
روایی معتبر و برگزیده‌ای از تفاسیر مجمع البیان، نمونه، نور، کاشف، برهان، امام حسن  
عسکری (ع)، تسنیم / مولف علی اصغر میری.  
قم: یکتای هستی، ۳ جلد.

دوره 3-93164-0-978-600:

ج 1-0-93164-1-978-600؛ ج 2-7-93164-2-978-600؛ ج 3-4-93164-4-978-600

فیفا

تفاسیر -- قرن ۱۴

۱۳۹۱ ت ۷ م ۹/۲۲۹ PB ۱۷۹/۲۹۷ ۲۸۱۲۱۰۲

## تفسیر عترة (۱)

خلاصه کاملی از تفاسیر المیزان، جامع، صافی، جوامع الجامع و بیش از یکصد کتاب روایی معتبر و  
برگزیده‌ای از تفاسیر مجمع البیان، نمونه، نور، کاشف، برهان، امام حسن عسکری (ع)، تسنیم و... همراه  
با نقد و جمع بندی آنها

\*\*\*\*\*

مؤلف: علی اصغر میری

ناشر: انتشارات یکتای هستی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۱

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت دوره: ۸۰۰۰۰ تومان

شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۱۶۴-۰۰-۳

شابک جلد اول: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۱۶۴-۱-۰

مراکز پخش:

قم: پخش کتاب پک تام ۳۷۸۳۷۱۱۱-۲۵ همراه ۰۹۱۲۵۵۱۰۱۷۴

دورود: ۰۹۱۶۶۶۸۰۳۲۷ ۰۹۱۶۶۹۹۶۹۶۱

مشهد: ۰۹۱۵۵۰۰۸۱۷۷ www.magnabook.ir

| موضوع                | شماره صفحه | شماره سوره - موضوع - شماره صفحه    | شماره سوره - موضوع - شماره صفحه   |
|----------------------|------------|------------------------------------|-----------------------------------|
| مقدمه                | ۱          | واقعه عاشورا                       | ۱۱۰                               |
| نکات قرآنی           | ۳          | ۱- سوره حمد و استعاذه ۱۳۶-۱۳۴      | ۲- پیامبر (ص) را می شناختند؟ ۲۰۴  |
| آیه                  | ۴          | ۱- عدم دستبرد در دعا ۱۳۹           | ۲- دشمن جبرئیل ۲۰۵                |
| اسامی آیات           | ۱۴         | ۱- نقل به معنا ۱۴۱                 | ۲- زاعنا و نسخ ۲۱۲                |
| سوره                 | ۲۰         | ۱- اسماء حسنی و اسم اعظم ۱۴۶ و ۱۴۵ | ۲- آیه نماز مستحبی ۲۱۵            |
| جدول نزول سوره ها    | ۴۰         | ۱- فرق رحمن با رحیم ۱۵۲            | ۲- امامت ابراهیم (ع) ۲۱۶          |
| تاریخچه قرآن         | ۴۱         | ۱- فرق حمد با شکر ۱۵۹              | ۲- فلسفه قبله ۲۲۲                 |
| دلایل عدم تحریف قرآن | ۴۶         | ۱- صراط مستقیم ۱۶۳                 | ۲- امت وسط ۲۲۴                    |
| تفسیر و تکرار        | ۴۹         | ۲- بقره- وجه تسمیه مؤمن ۱۶۶        | ۲- تغییر قبله- آیه ذکر ۲۲۸        |
| طبقه مفسران          | ۵۱         | ۲- خلیفه الله ۱۷۰                  | ۲- صبر و نماز حیات برزخی شهدا ۲۳۱ |
| قواعد تفسیر          | ۵۵         | ۱- اسماء الله ۱۷۱                  | ۲- آیه استرجاع ۲۳۳                |
| نسخ                  | ۵۶         | ۲- سجده بلاغ ۱۷۷                   | ۲- صفا و مروءه- لاعنون ۲۳۵ و ۲۳۴  |
| بداء                 | ۵۷         | ۲- شجره ممنوعه- بهشت آدم ۱۸۲       | ۲- خطوات شیطان- سوگند ۲۳۶         |
| انواع قضایا          | ۵۸         | ۲- کلمه الله ۱۸۵                   | ۲- لحوم ۲۳۷                       |
| فلسفه آیه نجوا       | ۶۲         | ۲- هبوط آدم - آدم و شیطان ۱۸۶      | ۱- قیامت- موت ۲۳۹                 |
| تخصیص و تعقید        | ۷۳         | ۲- آیا آدم و حوا برهنه شدند؟ ۱۸۹   | ۲- وصیت ۲۳۹                       |
| تحدی                 | ۷۵         | ۲- صبر و صلاة و شفاعت ۱۹۱          | ۲- صیام- روزه ۳۰ روز است ۲۴۳-۲۴۱  |
| نظریه های تحدی       | ۷۸         | ۲- کشتار نفس بنی اسرائیل ۱۹۵       | ۲- دعا ۲۴۴                        |
| تاریخ انبیاء         | ۸۲         | ۲- بلند کردن کوه طور ۱۹۶           | ۲- رفت- اعتکاف- فجر ۲۴۵           |
| تاریخ اهل بیت (ع)    | ۱۰۳        | ۲- داستان گاو بنی اسرائیل ۲۰۰      | ۲- هلال ماه ۲۴۹                   |

| شماره سوره - موضوع - شماره صفحه       | شماره سوره - موضوع - شماره صفحه      | شماره سوره - موضوع - شماره صفحه      |
|---------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------|
| ۲- حج تمتع- عرفات ۲۵۲                 | ۳- رای العین ۳۱۵                     | ۳- جنگ احد ۳۵۴                       |
| ۲- لیلۃ المبیّت- سلم ۲۵۳ و ۲۵۴        | ۳- صابرين- شهد الله-اسلام ۳۱۷        | ۳- ربا- سارعا- بهلول نباش ۳۵۶ و ۳۵۷  |
| ۲- امت واحد ۲۵۵                       | ۳- قتل انبیاء ۳۱۹                    | ۳- محمد (ص) ۳۵۹                      |
| ۲- نجنبین در ماه حرام ۲۵۷             | ۳- ملک ۳۱۹-۳۲۰                       | ۳- مصیبت - جنگ بدر ۳۶۲               |
| ۲- شراب و قمار ۲۵۹                    | ۳- تولج اللیل ۳۲۱                    | ۳- لشکر سوبق ۳۶۴                     |
| ۲- تحریم ازدواج با مشرکین ۲۶۰         | ۳- آیه تقیه ۳۲۲                      | ۳- ذائقۃ الموت - ربنا ۳۶۶ و ۳۶۷      |
| ۲- حیض، حرت، ایمان ۲۶۱-۲۶۵            | ۳- اصطفاء اولوالعزم ۳۲۴              | ۳- اصبروا و صابروا ۳۷۱               |
| ۲- ایلا-عده- زن مؤمنه- محل ۲۶۶-۲۷۱    | ۳- ثلاثة ايام- اصطفاء مريم ۳۲۷       | ۴- نفس واحد ۳۷۳                      |
| ۲- نماز وسطی ۲۷۲                      | ۳- مسیح - مهد ۳۲۹                    | ۴- حلیت، وزن، سفها، ایقام ۳۷۵ تا ۳۷۹ |
| ۲- متاع معروف- حذر موت ۲۷۱            | ۲- معجزات عیسی، تورات، انجیل ۳۳۰     | ۴- مهریه- ارث ۳۷۹-۳۸۲                |
| ۲- طالوت و جالوت ۲۷۶                  | ۲- حمز یون ۳۳۱                       | ۴- یاتین قاحشه ۳۸۶                   |
| ۲- تفضل رسل ۲۷۸                       | ۳- عز ج یسی (ع) ۳۳۳                  | ۴- عدم پذیرش توبه حین مرگ ۳۹۳        |
| ۲- آیه الکرسی - اختیار در بین ۲۸۶-۲۸۱ | ۳- آیه مباهله ۳۳۵                    | ۴- به اکراه بردن ارث زنان ۳۹۴        |
| ۲- محاجه ابراهیم (ع) ۲۸۷              | ۳- اخبار یهود ۳۳۹                    | ۴- میثاق غلیظ، محرّمات ۳۹۶ و ۳۹۵     |
| ۲- عزیز - پرنده ابراهیم ۲۸۹-۲۸۸       | ۳- تثلیث و مسیح (شفیع) ۳۴۱           | ۴- متع (صیغه موقت) ۳۹۹               |
| ۲- ربا- مس شیطان- صغه ۲۹۸-۲۹۵         | ۳- اناجیل چهارگانه- میثاق انبیاء ۳۴۲ | ۴- تخفیف- باطل نخوردن مال ۴۰۳        |
| ۲- حدیث نفس- امن رسول ۳۰۱-۳۰۰         | ۳- طعام بنی اسرائیل ۳۴۴              | ۴- گناه کبیره ۴۰۴                    |
| ۲- وسع نفس ۳۰۳                        | ۳- اول بیت ۳۴۶                       | ۴- تمنای فضل ۴۰۷                     |
| ۳- آل عمران- صورتگری ۳۰۵              | ۳- تقاته - حب الله ۳۴۸               | ۴- الرجال قوامون ۴۰۸                 |
| ۳- محکم و متشابه ۳۰۶                  | ۳- خیر امت ۳۵۰                       | ۴- سکاری (شراب) - راعنا ۴۱۸-۴۱۶      |

| شماره سوره - موضوع - شماره صفحه | شماره سوره - موضوع - شماره صفحه     | شماره سوره - موضوع - شماره صفحه    |
|---------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------|
| ۴- تهدید یهود-آیه مغفرت ۴۲۰-۴۱۹ | ۴- صلح و عدالت بین زنان ۶ و ۷-۴۶۵   | ۶- مستودع ۵۳۶                      |
| ۴- جبت و طاغوت ۴۲۵              | ۴- ایمان به کتب الهی ۴۶۸            | ۶- ندامت ابوبکر- تمت کلمت ۴۰ و ۵۳۸ |
| ۴- اطيعوا الله ۴۲۶              | ۴- ترک مجلس تمسخر به قرآن ۴۶۹       | ۶- تسلط ظالم بر ظالم ۵۴۲           |
| ۴- تسلیم ۴۳۰                    | ۴- ابداء و اخفاء خیر ۴۷۲            | ۶- ده برابری پاداش ۵۴۷             |
| ۴- نبیین و صدیقین ۴۳۱           | ۴- بهتان به مریم (س) ۴۷۴            | ۷- حمله شیطان از اطراف ۵۵۰         |
| ۴- هرجا مرگ می رسد- بروج ۴۳۲    | ۴- رؤیت عیسی در حین مرگ اهل کتب ۴۷۴ | ۷- نعمت ها مخصوص اهل ایمان است ۵۵۲ |
| ۴- اولوالامر ۴۳۷                | ۴- عدم بخشش ظالمین ۴۷۷              | ۷- صحبت اهل بهشت و جهنم ۵۵۴        |
| ۴- تکلیف جهاد بر رسول ۴۳۹       | ۴- آیه کلاله ۴۷۸                    | ۷- رجال اعراف ۵۵۵                  |
| ۴- شفاعت پسندیده ۴۴۰            | ۵- بهیمه الانعام ۴۸۱                | ۷- سته ایام (عرش) ۵۵۷              |
| ۴- تحیت ۴۴۱                     | ۵- شهر حرام ۴۸۳                     | ۷- بلد طیب-آیه نذر ۵۶۲ و ۵۷۷       |
| ۴- قتل مؤمن ۴۴۵                 | ۵- نجوم-آیه اكمال دین ۴۸۴           | ۷- بلعم باعور ۵۸۵                  |
| ۴- مغفرت برای مجاهدان ۴۴۷       | ۵- تکلیب ۴۸۷                        | ۷- اکثر مریم جهنمی اند ۵۸۶         |
| ۴- مستضعف ۴۴۷                   | ۵- جواز ازدواج با اهل کتب ۴۸۹       | ۷- اسماء الحسنی ۵۸۹                |
| ۴- نماز قصر (شکسته) ۴۵۰         | ۵- آیه ولایت ۴۹۰                    | ۷- استدراج ۵۹۱                     |
| ۴- نماز خوف ۴۵۱                 | ۵- آیه تبلیغ ۵۰۱                    | ۷- نزال از وقوع قیامت ۵۹۲          |
| ۴- وجوب نماز ۴۵۳                | ۶- اجل ۵۲۲                          | ۷- خذالعفو - شیطان طائف ۵۹۴ و ۵۹۳  |
| ۴- سرقه زره ۴۵۴                 | ۶- دایه ۵۲۶                         | ۷- استماع قرآن ۵۹۷                 |
| ۴- شرک ۴۶۰                      | ۶- مفتاح الغیب ۵۲۹                  | ۷- اصال و تسبیح ۵۹۸                |
| ۴- کفر بدی ۴۶۴                  | ۶- ذریه پیامبر (ص) ۵۳۲              | ۸- جنگ بدر- امداد ملائکه ۶۰۱       |
| ۴- ابراهیم خلیل و حنیف ۴۶۴      | ۶- فالح الحب واصباح ۳۵ و ۵۳۴        | ۸- مکر ۶۰۵                         |

فهرست مطالب

| شماره سوره - موضوع - شماره صفحه      | شماره سوره - موضوع - شماره صفحه |
|--------------------------------------|---------------------------------|
| ۸- آیه خمس ۶۱۱                       | ۱۰- چرا پیامبران زن نبودند؟ ۶۶۹ |
| ۸- آیه زحف و تخفیف ۶۱۶               | ۱۰- عصمت حضرت زینب س ۶۷۶        |
| ۸- اسیر نگرفتن ۶۱۷                   | ۱۰- سته ایام ۶۷۷                |
| ۹- آیا توبه سوره ای مجزاست؟ ۶۲۳      | ۱۰- رجوع ۶۷۸                    |
| ۹- اربعه اشهر - اذان حج اکبر ۶۲۹     | ۱۰- شمس و قمر ۶۸۰               |
| ۹- تفضل امام علی (ع) برابو بکر ۶۳۱   | ۱۰- الحمد لله کلام بهشتیان ۶۸۲  |
| ۹- خبرد حنین - عدم ترس رسول ۶۳۶      | ۱۰- رب العالمین و تاویل ۶۸۳     |
| ۹- آیه جزیمه آیه کنز ۶۴۱ و ۶۴۲       | ۱۰- املاء و استدراج ۶۸۵         |
| ۹- آیه شهور ۶۴۱                      | ۱۰- مَنْ ضُرَّ ۶۸۶              |
| ۹- آیه نسبی ۶۴۵                      | ۱۰- نهایت به حق ۶۸۹             |
| ۹- آیه غار (ثانی اثنین) ۶۴۶          | ۱۰- روایت صدقه ۶۹۳              |
| ۹- استغفار رسول (ص) - عفو الله ۶۵۰   | ۱۰- قوم یونس ۶۹۷                |
| ۹- آیه صدقه در رمضان ۶۶۰             | ۱۰- روایت کفر در آخر الزمان ۶۹۸ |
| ۹- کارشان با خداست - مسجد ضرار ۶۶۱   | ۱۰- روایت انتخاب عقل ۶۹۹        |
| ۹- آن سه تن - پیامبری رتوف ۶۶۶ و ۶۶۴ | ۱۰- ایمان فقط به اذن خداست ۶۹۹  |

بسم الله الرحمن الرحيم

«قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى» = «بگو من اجر و مزد رسالت را جز دوستی و محبت اهل بیت نمی خواهم» (شوری ۲۳).

در پاسخ به این سؤال که چرا حضرت حق تعالی در آیه شریفه فوق اجر رسالت را منوط به محبت اهل بیت (ع) قرار داده است؟ در جای دیگر می فرماید: «قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرِ فَهَوَ لَكُمْ إِنْ أَجَرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ» = «بگو آنچه از مزد رسالت از شما خواسته ام فقط به خاطر (و نفع) خودتان است، که اجر من فقط با خداست» (سبا ۴۷).

بنابراین هدف از این مزد؛ چیزی جز رسیدن انسان به کمال حقیقی و قرب الهی نیست. چرا که تا دوستی و محبتی در کار نباشد شناختی به وجود نمی آید و تا شناختی نباشد پیروی و اطاعتی صورت نمی گیرد و از آن جایی که اهل بیت (ع) واسطه فیض و راهنمای طریق الهی هستند، لذا تنها به واسطه اطاعت و پیروی و قبلاً محبت آن انوار مطهر و مقدس است که می توان به هدف اصلی خلقت رسید، همان که رسول اکرم (ص) در حدیث ثقلین می فرماید: «إِنِّي تَارِكُكُمْ فِيكُمْ ثَقْلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَ عِترتی اهل بیتی ما ان تارککم بها الا تضلوا ابدا و لن یفترقا حتی یردا علی الحوض».

برای درک و فهم قرآن کریم، اصول و فروعی است. اصولش را می توان به دو بخش تقسیم کرد: ۱- «ورع، عبادت، دعا و توسل به درگاه حضرت حق تعالی». همچنان که می فرماید: «فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ» = «پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم» (بقره ۱۵۲). و نیز می فرماید: «ادعونی استجب لکم» = «مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم» (مؤمن ۶۰). و نیز می فرماید: «وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ» = «و هیچ شخصی بدون اجازه خدایتعالی ایمان نمی آورد» (یونس ۱۰۰).

۲- «پیروی و اطاعت محض و تمسک خالصانه به اهل بیت (ع)». همچنان که می فرماید: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ يَطْهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا» (احزاب ۳۳). و نیز می فرماید: «وَمَا يَفْلَحُ تَأْوِيلُهُ إِلَّا اللَّهُ وَ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ» = «تأویل قرآن را نمی دانند مگر خدا و اهل بیت (ع)» (آل عمران ۷).  
فروع فهم قرآن کریم هم شامل مطالعات دقیق و تجسس در علوم قرآنی است.

در این بین هستند کسانی که اصول را رها و تنها به فروع بسنده کرده و فکر می کنند با

عقل ناقص خویش می توانند به تفسیر قرآن کریم بیردازند، و البته خداوند سبحان در جواب اینها می فرماید: «وَمَا أَوْتِيتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا» «و جز اندکی از دانش، به شما داده نشده است» (اسرا ۸۵).

از نکات برجسته این تفسیر می توان به این موارد اشاره کرد: ۱- تفسیر یک آیه به کمک آیات مشابه و جمع آوری آنها در کنار یکدیگر به کمک کشف الآیات. ۲- تفسیر آیه متشابه به کمک آیه محکم. ۳- واضح و روشن ساختن آیاتی که در شأن اهل بیت (ع) آمده اند به کمک روایات معتبر. ۴- آوردن نظرات مفسرین در خصوص آیه مورد بحث و نقد و جمع بندی آنها. ۵- رد کردن روایات دستکاری یا جعلی به استناد قرآن و روایات معتبر و بدینوسیله پاسخ دادن به دشمنان اسلام از جمله سلمان رشدی که به استناد این روایات جعلی به ساحت قدسی پیامبر

اکرم (ص) توهین کرده اند... ۶- به کارگیری روایات معتبر غیر از روایاتی که در تفاسیر دیگر آمده است. ۷- جمع آوری و دسته بندی روایاتی که شبیه به هم و در شأن آیه باشند. ۸- دفاع از مقام عصمت مطلقه ی اهل بیت (ع) به کمک آیات و روایات. ۹- دوری از بحث های پیچیده فلسفی برای استفاده ی عموم. ۱۰- شاکل در ساده و روان بودن، خلاصه گویی، دوری گزیدن از توضیح واضحات و تفسیر آیه از جنبه علمی، رایج، قیاسی، عرفانی و نقدی است. ۱۱- خلاصه ای جامع و کامل از تفاسیر المیزان، صافی، جامع، جوامع الجامع و بیش از ۱۰۰ کتاب روایی معتبر که در مبحث منابع به آنها اشاره شده است و نیز برکزیه ای از تفاسیر کاشف، نمونه، مجمع، نور، برهان، امام حسن عسکری (ع)، تسنیم و... است. ۱۲- از آن جایی که آشنایی با قرآن کریم در فهم تفسیر آن کمک شایانی دارد لذا قبل از بیان تفسیر، ابتدا نکاتی مربوط به قرآن را در ۴ فصل آورده ایم. ۱۳- در فصل پنجم اشاره ای مختصر به تاریخ انبیاء شده است چرا که نام ۲۷ پیامبر گرانقدر (ع) در قرآن کریم ذکر شده است. ۱۴- به دلیل اهمیتی که شناخت اهل بیت (ع) در زندگی بشریت دارد و در قرآن کریم هم به کرات اشاراتی به آن انوار مقدس شده است لذا خلاصه ای از شناسنامه ظاهری اهل بیت (ع) در فصل ششم بیان شده است. به این امید که «إِنْ شَاءَ اللَّهُ» مورد قبول حضرت حق تعالی و خلفای برحقش، مخصوصاً حضرت ولی عصر (عج) واقع شود.